

31. ZELEŇ NA NÁMĚSTÍ

Kolik zeleně se nachází na náměstí? A vnímám ji vůbec? K čemu je? Vyhovuje nám její současný stav? Pojďme nad tím přemýšlet!

Vzdělávací oblast (obor):	Matematika a její aplikace (Matematika), Člověk a příroda (Přírodopis)
RVP: možné očekávané výsledky učení:	MAT-MAT-002-ZV9-005 Využívá metrické vlastnosti útvarů k řešení problému v kontextu reálných situací. CAP-PRI-002-ZV9-008 Zhodnotí význam přírody pro život člověka na základě vědeckých důkazů a s využitím konkrétních příkladů.
Vzdělávací cíl:	Žák zmapuje zeleň na náměstí. Vysvětlí důležitost zeleně a její funkce ve městě. Zdůvodní vytvořený návrh proměny zeleně na náměstí a uvede možnosti, jak se do proměny zapojit.
Ověřitelný výstup:	Plán náměstí se zmapovanou zelení, návrh na úpravu zeleně na náměstí a způsobu zapojení do nich
Klíčová slova:	Funkce zeleně, náměstí, veřejná zeleň, proměna náměstí
Příklad rozvíjených KK:	
Mezioborovost:	Geografie (Geografie), Člověk a společnost (Výchova k občanství)
Čas:	1 vyučovací hodina
Místo:	Učebna/náměstí
Pomůcky:	PL, plán náměstí / mapová výseč, pravítko, metr apod. (pro měření)
Zdroje/inspirace:	ČESKÁ TELEVIZE. <i>Vliv stromů na snižování teploty vzduchu</i> . Online. WWW.CESKATELEVIZE.CZ. Česká televize. Dostupné z: https://edu.ceskatelevize.cz/video/8920-vliv-zelene-na-zivot-ve-mestech . [cit. 2025-11-25]. ČESKÁ TELEVIZE. <i>Město jako tepelný ostrov</i> . Online. WWW.CESKATELEVIZE.CZ. Česká televize. Dostupné z: https://edu.ceskatelevize.cz/video/16969-mesto-jako-tepelny-ostrov . [cit. 2025-11-25].
Možné souvislosti:	Ze závěrečné reflexe lze vytvořit plán pro třídní projekt proměny náměstí nebo okolí školy. Mapovat lze zeleň u své školy.

Postup: Žák si vybaví, co si představí na téma veřejná zeleň v souvislosti s místním náměstím. Přemýšlí nad tím, jak ji vnímá. Následně pracuje ve dvojici s mapovou výsečí (analogovou či digitální). Zjišťuje a zakresluje zeleň, její četnost, druhové složení. Pro tuto fázi je dobré rozdělit si náměstí na určité části podle počtu žáků. Zreflektuje proměnu pohledu na zeleň na náměstí. V druhé části zvažuje pozitiva a negativa umístění zeleně na náměstí a následně navrhuje její proměnu. Zváží možnost vlastního zapojení do možné proměny náměstí.

Kolik zeleně se vejde na náměstí?

Co se ti vybaví, když se řekne veřejná zeleň? A kolik se jí vejde na náměstí?

Jak vnímáš náměstí z hlediska zeleně, která je na něm zastoupena? Uvědomuješ si její přítomnost?

Zmapuj si situaci na náměstí. Do plánu náměstí (mapové výseče) si pečlivě zaznamenávej následující informace.

- Zjisti, které druhy zeleně se vyskytují na náměstí.

Zakresli si jejich umístění např. pomocí piktogramů (listnatý, jehličnatý strom, keř, letnička, trvalka, záhon, truhlík...).

- Spočítej jejich počet (např. počet stromů, květináčů s počtem letniček, záhonů s počtem trvalek apod.).

Počty si opět přiřpiš do plánu náměstí.

- Spočítej plochu, kterou zeleň pokrývá. Změř si tedy výměru záhonů, plochu, kterou zabírají svou korunou stromy apod. (použij např. krokování, měření centimetrem apod.).
- Spočítej si v procentech, jak velkou plochu z celkové výměry náměstí zeleň pokrývá. Potřebuješ znát celkovou plochu náměstí, využít můžeš např. měřítko mapy apod.).
- Přijde ti toto číslo nízké, či vysoké?
- Porovnej s původním vnímáním místa na začátku lekce. Jak náměstí vnímáš nyní, když máš data o tom, jaké druhy jsou na náměstí zastoupeny, a jak velkou plochu náměstí zeleň pokrývá?

Na závěr:

Můj pohled na náměstí se změnil/nezměnil, protože...

Proč se zelení vůbec zabýváme? K čemu je nejen na náměstí? Vymysli minimálně 3 důvody.

Najdi si další případné argumenty i v následujících větách.

Stromy napomáhají zadržovat vodu i ve městě. Při dešti se voda v okolí zeleně vsakuje a neodtéká jí tolik do kanálu.

Zelené plochy jsou i místem, kde si můžeme odpočinout, načerpat energii.

Staré stromy jsou biotopem pro různé druhy živočichů.

Místa se zelení se často stávají místem, kde se soustředí komunitní život (např. trhy pod platany, pikniky apod.).

Zeleň ochlazuje vzduch ve městě.

Zeleň dokáže zachycovat prach i další škodliviny z výfukových plynů. Pokud jsou v ulicích stromy, je v nich méně prachu.

Stromy zvyšují i vlhkost vzduchu ve městě.

Za deště se můžeme pod některé stromy schovat (ne za bouřky).

Stromy či vyšší keře tlumí hluk. V ulicích se stromy může být několikanásobně menší hluk než v ulicích bez nich. Díky

zeleni jsou i ve městě podmínky pro hmyz, ptáky či drobné savce (veverky apod.).

Zeleň působí příznivě na psychiku.

Případně si dopiš argument vlastní:

Které 3 argumenty ti přijdou nejpodstatnější?

Doplň tabulku:

Pozitiva přítomnosti zeleně	Negativa při chybějící zeleni

Je pro tebe současný stav a množství zeleně na náměstí vyhovující, či nevhovující?

Co by se mohlo z hlediska zeleně na náměstí změnit? Navrhni případnou úpravu přírodních prvků – respektuj, že náměstí má nějakou funkci (doprava, obchod, turistika...). Návrhy zakresli odlišnou barvou do plánu náměstí.

Jak bys mohl přispět k proměně i ty nebo tvoje třída? Sepiš, co bys zvládl zařídit.

Návrh proměny náměstí představ spolužákům. Zdůvodni navrhované změny. Uveď, co by bylo z tvého pohledu zvládnutelné tebou či v rámci třídy.